

**Opinia do ustawy o podatku akcyzowym
(druk nr 366)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest implementacja przepisów Unii Europejskiej w zakresie opodatkowania produktów energetycznych oraz energii elektrycznej oraz uporządkowanie dotychczasowych regulacji w zakresie podatku akcyzowego. Ustawa zastępuje dotychczasową ustawę z 2004 r.

W stosunku do stanu obecnego nowa ustawa przede wszystkim odchodzi o ustalania stawek podatku dla poszczególnych wyrobów poprzez określenie w ustawie ich maksymalnych wartości i ich obniżanie za pomocą rozporządzenia. Zgodnie z nowym porządkiem prawnym stawki podatku będą wynikały wprost z ustawy.

Do najważniejszych postanowień nowej ustawy należą:

- odejście od opodatkowania innych wyrobów niż tzw. zharmonizowanych (z wyjątkiem samochodów osobowych),
- zastosowanie nowych zasad opodatkowania energii elektrycznej – tj. opodatkowanie jej na etapie przekazywania nabywcy końcowemu, a nie jak dotychczas na etapie przekazywania dystrybutorom,
- przepisy wprowadzające opodatkowanie akcyzą węgla i koksu od 2014 r.

Szereg przepisów ma charakter doprecyzowujący np. w zakresie składów podatkowych – objęcie tym pojęciem również składów znajdujących się w innych państwach UE, definicji zarejestrowanego i niezarejestrowanego handlowca, definicji uproszczonego dokumentu towarzyszącego, dodania definicji ubytków, podmiotu zużywającego i podmiotu pośredniczącego.

Pozornie drobną zmianą ale w stopniu znacznym upraszczającą obrót towarami akcyzowymi jest odejście od stosowania podwójnej klasyfikacji – w układzie PKWiU i CN. W świetle dotychczasowych przepisów podatnicy musieli dla celów obrotu krajowego stosować kody PKWiU, natomiast w obrocie wewnątrzspółnotowym i imporcie kody CN.

Celem uporządkowania przepisów dotyczących przedmiotu opodatkowania była eliminacja przypadków podwójnego opodatkowania. I tak przedmiotem opodatkowania są produkcja wyrobów akcyzowych, wprowadzenie wyrobów akcyzowych do składu podatkowego, import wyrobów akcyzowych, nabycie wewnątrzspółnotowe wyrobów akcyzowych oraz wyprowadzenie ze składu podatkowego wyrobów akcyzowych niebędących własnością podmiotu prowadzącego ten skład podatkowy. Ponadto przedmiotem opodatkowania jest również użycie, dostarczenie, sprzedaż lub nabycie wyrobów akcyzowych dokonane z naruszeniem przepisów, które powoduje niezapłacenie akcyzy lub jej zapłacenie w niższej niż należna wysokości. Przedmiotem opodatkowania akcyzą są również ubytki wyrobów akcyzowych. Odrębnie określono przedmiot opodatkowania w przypadku energii elektrycznej.

Ustawa określa katalog zwolnień od akcyzy (dotychczas zwolnienia wynikały z rozporządzeń do ustawy) w zakresie wynikającym z przepisów prawa wspólnotowego. Wśród tych przepisów na uwagę zasługuje zwolnienie z opodatkowania paliwa wwożonego w standardowych zbiornikach przez wszelkie pojazdy silnikowe, w ilości nie przekraczającej 600 litrów.

W zakresie przepisów dotyczących składów podatkowych doprecyzowano zwolnienia z obowiązku produkcji wyrobów akcyzowych w składach. To zwolnienie dotyczy m.in. produkcji wina gronowego w małych winnicach oraz produkcji alkoholu etylowego przez małe niezależne gorzelnie.

W ustawie określono szczegółowe warunki uzyskiwania zezwoleń oraz przesłanki ich cofania przez organy celne. Zezwoleniami będzie objęta działalność w zakresie prowadzenia składu podatkowego, działalność w charakterze zarejestrowanego i niezarejestrowanego handlowca, działalność w charakterze przedstawiciela podatkowego oraz podmiotu pośredniczącego. Obowiązkiem uzyskania zezwolenia objęta również będą czynności polegające na wyprowadzaniu wyrobów akcyzowych z cudzego składu podatkowego poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy. Rejestracji zbliżonej do zezwolenia będzie również podlegał podmiot reprezentujący podmiot zagraniczny w przypadku wewnątrzspółnotowego nabycia energii elektrycznej przez nabywcę końcowego.

Ponadto ustawa enumeratywnie wymienia wyroby akcyzowe podlegające opodatkowaniu oraz właściwe stawki podatkowe dla tych wyrobów.

Ustawa szczegółowo określa także zasady opodatkowania akcyzą samochodów osobowych. Akcyzie będą podlegały samochody niezarejestrowane wcześniej na terytorium Polski, które zostały sprzedane na terytorium kraju, nabyte w państwie członkowskim UE oraz importowane.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa powstała na podstawie projektu rządowego. W wyniku prac legislacyjnych doprecyzowano i uszczegółowiono niektóre przepisy. Zmianie, w stosunku do projektu, uległy także niektóre przepisy szczegółowo określające stawki akcyzy za poszczególne wyroby akcyzowe.

III. Uwagi szczegółowe

1. W art. 13 ust. 6-8 są nieadekwatne w swej treści w stosunku do pozostałej treści przepisu i rozdziału, w którym się znajdują. Przepis i rozdział dotyczą określenia podatnika podatku akcyzowego, natomiast przepisy ust. 6-8 dotyczą warunków uznania podmiotu za podmiot reprezentujący – czyli podatnika w przypadku nabycia wewnątrzspółnotowego energii elektrycznej.

Przepisy te należy zamieścić albo w rozdziale 3 – Rejestracja podmiotów albo w dziale III dotyczącym organizacji obrotu wyrobami akcyzowymi. Należy zauważyć, iż jest to podmiot, który podlega jedynie zgłoszeniu, jednak w ustawie brakuje mechanizmu wykreślenia podmiotu z rejestru w przypadku zaprzestania spełniania warunków prowadzenia działalności oraz obowiązku aktualizacji danych lub też możliwości konwalidowania niespełnienia warunku z art. 47 ust. 1 pkt 4, tak jak mają takie prawo inne podmioty (pośredniczący, zarejestrowany handlowiec itd.).

Ewentualna poprawka mogłaby otrzymać brzmienie:

1) w art. 13 skreśla się ust. 6-8;

2) w art. 16 skreśla się ust. 3;

3) po art. 16 dodaje się art. 16a w brzmieniu:

"Art. 16a. 1. Podmiotem reprezentującym, o którym mowa w art. 13 ust. 5, może być jedynie podmiot posiadający siedzibę na terytorium kraju, spełniający warunki, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 2-4, i który złożył zgłoszenie rejestracyjne zgodnie z art. 16. Zgłoszenie rejestracyjne wskazuje ponadto reprezentowany podmiot zagraniczny.

2. *Właściwy naczelnik urzędu celnego odmawia przyjęcia zgłoszenia rejestracyjnego podmiotu reprezentującego, który nie spełnia warunków, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 2–4.*
3. *Nabywca końcowy jest obowiązany przesyłać kopie faktur, o których mowa w art. 23, podmiotowi reprezentującemu w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.*
4. *Właściwy naczelnik urzędu celnego wykreśla z rejestru podmiot reprezentujący w przypadku naruszenia któregośkolwiek z warunków określonych w art. 47 ust. 2 – 4. Art. 51 ust. 3 stosuje się odpowiednio."*

2. W art. 21 w ust. 2 i 3 wydaje się, że należy doprecyzować, iż tylko wpłacona przedpłata akcyzy może być zaliczona na poczet akcyzy należnej oraz uwzględniona w deklaracji podatkowej za miesiąc rozliczeniowy.

- *w art. 21 w ust. 2 i 3 wyrazy "Przedpłatę akcyzy" zastępuje się wyrazami "Wpłaconą przedpłatę akcyzy".*

3. W art. 40 ust. 14, art. 52 ust. 8, art. 58 ust. 2 pkt 1 oraz w art. 61 ust. 2 pkt 2 nakazują przedstawić administracyjny dokument towarzyszący (ADT) naczelnikowi urzędu celnego w celu opieczątowania urzędowymi pieczęciami. Ustawa nie wskazuje skutków takiej czynności czy też jej braku. Tym bardziej, że jest możliwe wystawienie ADT w formie elektronicznej, co czyni jego opieczątowanie niemożliwym do wykonania. Wydaje się, że należy wskazać, iż czynność naczelnika urzędu ma uwierzytelnić znajdujące się na dokumencie dane. Tak więc we wszystkich tych przypadkach należy dodać, że naczelnik "w celu urzędowego uwierzytelnienia opieczątowuje urzędowymi pieczęciami" administracyjny dokument towarzyszący.

- 1) *w art. 40 w ust. 14 po wyrazach "urzędu celnego" dodaje się wyrazy "w celu urzędowego uwierzytelnienia";*
- 2) *w art. 52 w ust. 8, w art. 58 w ust. 2 w pkt 1 i w art. 61 w ust. 2 w pkt 2 po wyrazach "w celu" dodaje się wyrazy "urzędowego uwierzytelnienia za pomocą".*

4. W art. 47 w ust. 4 oraz w art. 51 w ust. 2 w pkt 5 określono warunki osiągnięcia minimalnych obrotów przez podmioty rozpoczynające działalność. Zgodnie z pierwszym przepisem podmiot ma zadeklarować osiągnięcie minimalnej kwoty obrotu, określonej w przepisach, proporcjonalnie w podziale na kolejne miesiące. W drugim z wymienionych przepisów proporcja jest obliczana w okresie 3 miesięcy. Wydaje się, że obliczanie proporcji

w drugim przypadku jest zbędne, ponieważ podmiot ma osiągnąć zadeklarowane obroty i niespełnienie tych warunków przez pierwsze trzy pierwsze miesiące stanowi przesłankę do cofnięcia zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego.

- w art. 51 w ust. 2 skreśla się pkt 5;

albo

- w art. 51 w ust. 2 w pkt 5 skreśla się wyrazy ", proporcjonalnie do tego okresu,".

5. W art. 55 w ust. 2 wśród elementów wniosku należy także wymienić rodzaj wyrobów akcyzowych, ponieważ jest to element określany w zezwoleniu (ust. 4 pkt 5) a zmiana na inny rodzaj powoduje konieczność starania się o nowe zezwolenie (ust. 10).

- w art. 55 w ust. 2 po wyrazach "prowadzona przez podmiot" dodaje się wyrazy ", rodzaj dostarczanych wyrobów akcyzowych".

6. W art. 61 w ust. 1 pkt 1 niezarejestrowany handlowiec jest obowiązany do przedstawienia podmiotowi wysyłającemu wyroby akcyzowe dokument potwierdzenia złożenia zabezpieczenia akcyzowego lub zapłaty akcyzy. Natomiast zgodnie z ust. 3 obowiązany jest uzyskać na tym dokumencie potwierdzenie przez naczelnika urzędu celnego jedynie złożenia zabezpieczenia akcyzowego. Wydaje się, że w przypadku zapłaty akcyzy powinien uzyskiwać również potwierdzenie zapłaty akcyzy.

- w art. 61 w ust. 3 po wyrazach "zabezpieczenia akcyzowego" dodaje się wyrazy "lub zapłaty akcyzy".

7. W art. 76 w ust. 3 minister określa w rozporządzeniu warunki, na jakich dokument handlowy może zastąpić uproszczony dokument towarzyszący (UDT). Jest to wkroczenie w materię ustawową, ponieważ ust. 2 jednoznacznie stwierdza takie warunki: 1 – dokument handlowy musi zawierać te same dane co UDT, 2 – do dokumentu handlowego stosuje się przepisy o UDT.

- w art. 76 w ust. 3 skreśla się wyrazy ", a także warunki, na jakich dokument handlowy może zastąpić uproszczony dokument towarzyszący,".

8. W art. 80 w ust. 8 przepis ten wymaga uzyskania nowego zezwolenia na wykonywanie działalności w charakterze przedstawiciela podatkowego w przypadku zmiany przedstawiciela lub sprzedawcy. Przepis ten, w zakresie sprzedawcy, jest zbędny, ponieważ z

wnioskiem o zezwolenia na ten rodzaj działalności może wystąpić wyłącznie sprzedawca, a ten podmiot nie będzie występował o zmianę samego siebie.

- w art. 80 w ust. 8 wyrazy "lub sprzedawcy określonych" zastępuje się wyrazem "określonego".

9. W art. 80 w ust. 9 – zgodnie z tym przepisem przedstawiciel handlowy, który chce zmienić rodzaj nabywanych wyrobów akcyzowych powinien uzyskać nowe zezwolenie. Przepis ten jest sprzeczny z ust. 1, zgodnie z którym uprawniony do składania wniosku w charakterze przedstawiciela jest wyłącznie sprzedawca.

- w art. 80 w ust. 9 po wyrazach "w art. 2 pkt 1," dodaje się wyraz "sprzedawca".

10.

- w art. 16 w ust. 2 wyraz "wykonywanej" zastępuje się wyrazami "miejsc wykonywania";

Poprawka redakcyjna.

11.

- w art. 90 w ust. 1 wyraz "określonej" zastępuje się wyrazem "wskazanego";

Poprawka redakcyjna.

Adam Niemczewski

wicedyrektor